

Роль побудови громадянського суспільства в реалізації моделі соціально-орієнтованого підприємництва

Павло Кривобок, Оксана Відоменко

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Перепоною на шляху якісних перетворень соціально-економічного і політичного життя держави є неготовність значної частини суспільства до таких змін. Запорукою реалізації реформ є наявність активної громадянської позиції в населення.

Матеріали і методи. Аналізувалися наукові доробки Козлової Л., Сльчової Л., Ібрагімової І., Долішнього М. та ін. щодо становлення громадянського суспільства. Використовувалися методи економічного аналізу, порівняння та узагальнення.

Результати. Світовий досвід показує, що в сучасних умовах держава не може самостійно забезпечити високий рівень добробуту свого населення. Навіть у тоталітарному Радянському Союзі, де держава ніби забезпечувала людей всім необхідним (робочими місцями, безкоштовними освітою і медициною), суспільство не можна було назвати щасливим. Суспільні блага були доступні населенню в обмеженій кількості, держава створювала рамки для професійного і особистісного розвитку своїх громадян, «активна» громадянська позиція радянської людини не виходила за межі любові до партії і держави.

Нинішні реалії показують, що добробут населення залежить від самого населення, тобто суспільство повинно бути громадянським.

Поняття «громадянське суспільство» трактується як: - ідеал, який потребує певних умов для свого втілення, й, водночас – умов існування та розвитку особи та суспільства, розвитку демократії; - громадськість з активною життєвою позицією, люди залучені до діяльності ініціативних груп, громадських об'єднань; - суспільство, в якому втручання політичної влади у життя громадян зведене до мінімуму, а громадяни з власної ініціативи створюють форми економічного, соціального та культурного життя, що відповідають їх потребам. Таке суспільство передбачає об'єднання громадян для спільної діяльності, яка визначена їхніми потребами, інтересами, місцевістю, суспільними завданнями і цінностями. Через таку діяльність громадяни можуть покращити власний добробут, сприяти розвитку громад.

Варто зазначити, що формування дієздатної громади з активною позицією щодо реалізації державної політики на місцевому рівні є складовою частиною реформування системи місцевого самоврядування в Україні на сучасному етапі.

Порівнюючи основні принципи існування громадянського суспільства і особливості функціонування соціально-орієнтованого підприємництва, стає очевидно, що чим ближче суспільство наблизиться до рівня громадянського, тим реалізація моделі соціально-орієнтованого підприємництва буде ефективнішою. Основними принципами соціально-орієнтованого підприємництва є соціальна корисність, рівність членів громади, громадська залежність, спеціалізація суб'єктів господарювання відповідно до природних умов.

Висновки. Реалізація моделі соціально-орієнтованого підприємництва в значній мірі залежить від рівня громадської активності населення, його свідомості і готовності стати активними членом якісних перетворень. Такий рівень участі населення в суспільних процесах відповідає громадянському суспільству. Основна ж роль держави в цих трансформаціях зводиться до того, що вона повинна створити умови для цих перетворень. Ця модель є найбільш доцільною при вирішенні питання розвитку сільських територій України та зупинення процесу занепаду цілих регіонів.